

Velja v Ljubljani in

po pošti:

celo leto . . . K 120—
 dol leta . . . " 60—
 četrt leta . . . " 30—
 za mesec . . . " 10—

Za inozemstvo:

celo leto . . . K 140—
 pol leta . . . " 70—
 četrt leta . . . " 35—
 za mesec . . . " 12—

JUGOSLAVIJA

Plačano do

Licijalna knjižnica

Ljubljana.

Na pismene naročbe brez
 pošiljat e denarja se ne
 moremo ozirati.

Novi naročniki naj pošiljajo
 naročnino po nakaznici.

Objavi se zaračunajo po
 porabljenem prostoru in sicer
 1 mm visok ter 65 mm
 širok prostor za enkrat 1 K,
 za večkrat popust.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 6/I.
 Telefon šte. 360. — Upravništvo je na Marijinem trgu
 šte. 8. Telefon šte. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
 Posamezna številka velja 60 vin.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži za odgo-
 vor dopisnica ali znakna. — Dopisi naj se frankirajo. —
 Rokopisi se ne vračajo.

Ultimat — pokopan.

LDU Beograd, 4. Italijansko časopisje je začelo proti Jugoslaviji zopet živahno borbo in zahteva od ministrskega predsednika Nitti, naj ne popusti od stavljenih zahtev. Konferenca poslanikov v Parizu je ponovno razpravljala o našem odgovoru na ultimat. Njeno mišljenje za

sodaj ni znano, toda sodi se, da je ultimat pokopan.

LDU Beograd, 4. Iz Pariza javljajo, da je francoska vlada pripravljena podpirati vsak predlog, naj pride iz Rima ali Beograda, ki bi omogočil sporazum med Italijo in Jugoslavijo.

Radikalni pogoji za vstop v vlado.

Beograd, 4. (Izvirno poročilo.) V svojem odgovoru, ki so ga po dolgem zavlačenju izročili vladi, zahtevajo radikalci v rekonstruiranem kabinetu predsedstvo, dočim bi prepustili ministertvo za notranje zadeve demokratom. Ako pa obdrže ti predsedstvo, zahtevajo radikalci notranje zadeve za sebe. Kandidata za predsedstvo sta Pašić in Vesnić, za notranje ministertvo pa Velizar Janaković. Nadalje zahtevajo radikalci, da mora biti njihov pristav tudi predsednik ustavotvornega odbora, ki bo igral v parlamentarnem življenju bližnje bodočnosti izredno važno vlogo. Za to mesto kandidirajo Stojana Protića.

Te radikalne zahteve so razumne glede ustavotvornega odbora popolnoma iste, ki so jih stavili radikalci že pred pol leta in so takrat onemogočile sestavo koncentracijske vlade. Zato ni upati, da bi moglo priti sedaj na njihovi podlagi do sporazuma. Zlasti odločno se upirajo vstopu radikalcev v vlado srbski člani Demokratske zajednice z Veljkovičem na čelu.

Predsednik narodnega predstavništva je konfiriral danes vnovič z zastopniki opozicijskega bloka. Ob šestih se je sestel ministrski svet, da razpravlja tudi o tem vprašanju.

Sporazum z opozicijo nemogoč.

Beograd, 4. (Izvirno poročilo.) Današnja pogajanja so pokazala, da ni upati na sporazum z opozicijo. Tudi razgovori z dr. Korošcem so

ostali brezuspešni. S tem bo vprašanje rekonstrukcije vlade odstavljeno vnovič z dnevnega reda.

Hazardna igra Italije.

Italija se obnaša kakor kridater, kateremu je vse eno, kaj se zgodi. Njeno celokupno narodno premoženje, ocenjevano pred vojno na povprečno 100 milijard le obremenjeno danes od 80 milijardnega dolga. Ni še preteklo pol leta od Nittijeve spomence italijanskemu narodu, v kateri priporoča štedljivost, štedljivost in zopet štedljivost in že hoče Italija naprti najbližji bodočnosti težka bremena ne iz gospodarskih ozirov temveč iz čisto imperialističnih motivov. Da bi ostale v svojih etnografskih, obenem tako očividno naravnih mejah, kateri sosed bi zahlepel po pokrajinah, v katerih po vseh skušnjah zgodovine ne more trajno ostati nobeno tute gospodstvo? Ampak ne! Italija tretjega Vittoria Emanuela ne more živeti brez hazardne politične igre.

Italija ve dobro, kako malo so

trdne državne meje v vojnih konfliktih, teko li oreko ozemlja tute narodnosti? Dovoliti se bodo morali visoki krediti za raznarodovanje narodnostno najzavednejšega ljudstva v Evropi seveda brez upa na kakšen znaten uspeh. Italija bo morala v irendentističnih slovskih in nemških pokrajinah vzdrževati ogromno število vojaštva. Nove vojašnice z vsemi za moderno vojsko tako nujnimi in dragimi potrebščinami bodo pogoltnile lepe odstotke italijanskega budžeta. In italijanski vojaški štab ne bo miroval, predno ne izsili od parlamenta visokih kreditov za enako utrbo vzhodne meje, kakor jih je izsili proti Tirolski. Toraj novi militaristični izdatki za stradajoče ubogo italijansko prebivalstvo.

Predno se bodo posušili podpisni na ratifikacijskih listinah, bo oživel staro francosko italijansko nasprotje.

Italija, ki vsled vojnih izgub ne razpolaga niti z eno četrtino tonaže, potrebne za dovoz nujnejših življenjskih potreb, bo morala dograditi vojno brodogradilnico, če se ne bode hotela v zadevah bližnjega vzhoda pokoriti slehernemu miglaju iz Pariza, kar pomenja zopet višji prispevek italijanskega davkoplačevanja.

Nadalje bi novo pridobljene pokrajine pomeniale v gospodarskem oziru za Italijo le nove težkoče, kajti njeno poljedelstvo le v stanu preživiti prebivalstvo samo za sedem do osem mesecev. Nove pokrajine, navezane v še višji meri na uvoz znatnih življenjskih potrebščin, bi morale povisati transportno mizerijo, poslabšati italijansko trgovsko bilanco in oddaljiti ureditev valute, torej zopet nova obremenitev celokupnega gospodarskega položaja.

To so le nekatere strani jadranskega problema. Pomislemo, da italijanski narod ali pravzaprav njegovi vodilni krogi ne morejo še ločiti solca od sence, kajti oni so še vedno »zmage« pišani in se še vedno niso mogli nadevati, da se je zgodil čudež, namreč italijanska »zmaga«. Mi pa vemo, da mora pravica zmagati prej ali slej, ne vsled tega, ker je pravica, temveč ker je pravica ob enem tudi moč, ki si zna opaskati primerna sredstva v odločilnih trenutkih. Jugoslovani znajo počakati, dobro vedo, kaj si je z nezasišanim ropom nakopala revna Italija. Ne, na slovanski zemlji Vam bode poslano na trn . . .

Odzvanja jim!

Naraščanje proletarske moči na Angleskem.

Tekom mirovne konference v Parizu so se vsem resnično demokratično mislečim ljudem zapadni državniiki vsled svojih imperijalističnih manir tako zagnusili, da se bo padec vsacega zmed njih z največjim veseljem pozdravljali. Clemenceau, ki se mu imamo za marsikatero poleno zahvaliti, je že odletel. Nič kaj dosti boljega pa ne čaka Lloyd George. Tudi ta ne predstavlja v Angliji nikakega živega vladnega zistema, temveč se je že preživel. Kakor se poroča praškim »Soc. Listom«, je v zadnjih treh dopolnilnih volitvah v Angliji dobila delavska stranka 30 tisoč glasov proti 28 tisoč, ki jih je dobila vladna koalicija. Če se pomisli, da so se te volitve vršile v nedelavskih okrajih, potem je jasno, kako blizu padca je liberalno-konservativna koalicija in Asquithova opozicijska liberalna stranka. V okraju Spen Valley je zmagal delavski kandidat nad vladnim in

opozicijskim kandidatom. Če bi prišlo danes do splošnih volitev, je gotovo, da bi dobila delavska stranka največ glasov.

Vzrok, da delavska stranka tako raste, je ta, da je liberalno-konservativna koalicija brez idej, opozicijski liberalci Asquithovi so pa neodkriti. Delavska stranka ima pa čist ščit, neomadeževana od skrahirane vladne politike, Poleg tega se pa začena probujati tudi napredna zavest angleškega delavstva. Te se gospodje imperijalisti boje in zato takšna nervoznost glede Rusije.

Poročevalec »Soc. Listov« pripominja, da ni več daleč doba, ko bo delavska stranka poklicana, da prevzame državne posle. Delavski stranki so se v zadnjem času pridružili tudi skrajno liberalni inteligenti, kar pomenja za stranko velik plus, ker vodstvo državnih poslov ni lahka stvar.

Mi si ne moremo drugega želeči, kot da bi se to kaj kmalu zgodilo, kajti od sosedanjih zapadnih mož nimamo veliko pričakovati. Vse lepe besede o demokraciji, o samoodločbi narodov, o pravič, vse to so bile, kakor sedaj vidimo, le šim za idealistične sužnje. Sedaj, ko bi bilo treba dane obljube izpolniti, nam groze z londonskim paktom, ki ni vpošteval naroda, katerega londonsko pakt razočarje.

Resnična demokracija ne more priti nikdar od vzgoraj, temveč vedno le od spodaj.

Gleimo na delavska socijalistična gibanja v zapadni Evropi kakor hočemo: demokracijo imamo pričakovati le od njih in z demokracijo tudi boljših lepših časov za Jugoslavijo, katere se ne bo preje oddihnila, dokler ne odtegnemo ž njene svojih krepiljev zapadni imperijalisti.

Amerika in Reka.

Pariška izdaja »Daily Malla« prinaša o direktnih pogajanjih med Italijo in Jugoslavijo članek, v katerem zavzema dokaj različnejše stališče od ostalega angleškega časopisja.

Po misli omenjenega lista tiči glavna krivda, da ni jadransko vprašanje že davno rešeno, v tem, da sami zavezniki niso na jasnem, če naj se to vprašanje reši ex offo ali pa na podlagi proučevanj dejanskega stanja. Angleška vlada je bila v tem vprašanju samo motritelc, zato je prepustila Franciji sestavo načna rešitve jadranskega vprašanja. Francija ni dolgo pomišljala, temveč je sestavila predlog po italijanskem načrtu. In baš radi te činjenice je zadel predlog na odločen jugoslovanski odpor.

Radi energičnega odpora delegatov SHS in pod pritiskom nepristranskih poročil, je Italija svoj načrt nekoliko omilila, ter ga predložila Franciji in Angliji, ki sta šele nato začeli proučevati to vprašanje. A tu sta obe vladi zadeli na nepristopnost Amerike v jadranskem vprašanju. Wilsonova izjava ne dovoljuje glede tega vprašanja nobenih diskuzij, in Lansing je dal amerškemu zastopniku v Parizu navodilo, naj ne pristane na nobeno drugo rešitev jadranskega vprašanja, kakor na ono, s katero se bo zložila Jugoslavija.

Ameriški poslanik se ni vdeleževal poslednjih sej Vrhovnega sveta, na katerih se je razpravljalo o jadranskem vprašanju; pravijo, da je izostal radi instrukcij, ki jih dotlej še ni prejel od svoje vlade. Sedaj pa je navodila prejel in se bo nadaljnjih posvetovanj udeleževal.

Zanimivo je videti, kako Italijani komentirajo ameriške stališče. Del časopisja napada Wilsona, ter mu kratkoma odreka pravico vmešavati se v to vprašanje; drugi del pa opira postopanje na realneje tla, na gospodarske razloge.

Po poročilih teh časopisov ima namreč Amerika na Reki innesirane mnogo kapitala, ki bi stvoril Ameriki v slučaju, da pripade Reka Jugoslaviji, sijajno bodočnost na tej točki Jadrana.

Ameriška industrija bi na ta način imela odprto pot v Jugoslavijo, Avstrijo, Madžarsko in Čehoslovasko. Italijanska Reka pa bi ta tržišča izgubila, in to je, pišejo listi, vzrok, da si Amerika toliko prizadeva, da dobe Reko Jugoslovani.

Tajne pariške konference.

Član angleške mirovne delegacije profesor na univerzi v Cambridgeu, Keynes, ki je kot član vrhovnega gospodarskega sveta prišel z Lloyd Georgeom v Pariz, da izdelata načrt mirovne pogodbe, je izdal knjigo »Gospodarske posledice mira«. V tej knjigi je tudi ponisana marsikatera intimna stran Clemenceaua.

Keynes obširno opisuje izredni vpliv Clemenceauja pri pogajanjih. Clemenceau, pravi, si je pri svojih tovariših v Vrhovnem svetu pridobil glas umerjenosti najbolj s tem, da je navidez z duševno nepristranostjo pobijal vse predloge svojih ministrov-spremljevalcev.

Imel je posebno taktiko. Orientiran je bil vedno in povsod boljše od angleških in ameriških delegatov. Dočim so ti morali vsako vprašanje študirati sproti, je Clemenceau že vse zadeve premislil in prevdral

Ko je razpadala Avstrija.

(Dalje.)

III. Rumenija reši Avstrijo prehrambene katastrofe. Prehrambena špi-onaza. Prvi del v inozemstvu.

Po graškem sestanku so se takoj razporedile osebe, ki so imele izvrševati odkazane jim naloge, zlasti na Dunaju, pa tudi drugod. O razporedbah političnega značaja se v tem okvirju ne bo poročalo.

Ob tej priliki se je že pokazalo, da delajo staroavstrijsko vzgojeni patriotje povsod težave, tudi tam, kjer lahko ostanejo prikriti, in da silijo s politično neumestnimi izjavami v ospredje, dasiravno se takšne izjave ne zahtevajo od njih in so po vsem položaju nepotrebne, za našo stvar pa škodljive. Proti takšnim izjavam in takšnemu političnemu razpoloženju so se morali jugoslovanski delavci boriti skoraj tik do prera. To pot pa so imeli največje težave, da so se zbrala potrebna sredstva za odpotovanje naših delegatov v inozemstvo. Vendar so se te težave, z velikim trudom premagale.

Proti Avstriji se je dalo uspešno aktivno rovatiti takrat le na ta način, da so se našim prijateljem Antanti pričela pošiljati poročila o položaju bivše Avstrije, vojaškem, gospodarskem in političnem. Takrat ni bilo še nobene organizacije, ki bi sistematično zbirala material ter ga pošiljala Antanti. Posebno je še nedostajalo ljudi za vojaško špi-onazo. Vse je bilo še le v začetkih, a volja je bila najboljša.

Na Dunaj je takrat prišel Bregar, član ožjega kroga zarotnikov. Poznamo ga še iz Trsta. Posrečilo se mu je, da je dobival redno natančna poročila o aprovizacijskem stanju bivše monarhije. Pomikanje prehrane se je v Avstriji pričelo že l. 1915. Začetkom l. 1916. se je pomikanje poostriilo in postalo tembolj kritično, ker še ni bilo nobene organizirane aprovizacije. Žitna organizacija bila je še le v povojih, zato zelo pomanjkljiva. Tudi konzumna organizacija je bila slaba, listki za moko, sladkor, krompir itd. še niso bili vpeljeni v celi državi, ali pa je vse skupaj slabo funkcioniralo.

Bregar se je službenim putem vtihotapil v skrivnosti onega zavoda na Dumaju, ki je imel natančen predled žita, pridelanega v Avstriji

l. 1915. (Kakor znano, se je pričetkom vojne ukinilo objavljane statističnih podatkov glede žetve. Nadalje je Bregar izvedel, koliko žita potrebuje Avstrija in koliko let ga primanjkuje za l. 1916. do nove žetve. Glede aprovizacije z žitom je bil začetkom 1916 položaj sledeči: Ako bi se prebivalstvo strogo držalo vseh predpisov o uporabi moke in kruha, bo morala Avstrija vključ temu uvažati še 37.000 vagonov moke, da bi izhajala do nove žetve. V ta primanjkljaj pa niso bile vračunane kolosalne množine moke za armado. Ogrska je sicer res še imela precejšen preostanek, ki pa ni zadostoval za armado. Primanjkljaj je torej ostal.

L. 1915. je vrhutev Ogrska imela slabo žetev, tako da bi bila mogla Ogrska zalagati vojsko le še tri mesece. Pričetkom aprila 1916 bi torej že cela armada bila brez moke, če je ne dobi iz inozemstva. Decembra 1915. so vodili Avstriji in Nemci z rumunskim poljedelskim ministrom Imenom Constantinescu dogovore o dobavi žita, na podlagi, da bi Rumuni prodali centralnim silam 100 tisoč vagonov koruze, 30 tisoč vagonov pšenice, nekaj tisoč vagonov moke in še druga živila. Rumuni so stavili trde pogoje, zahtevali so, da

se jim plača izvozna carina v zlatu, in polovice kupnine za živila v zlatu. Toda centralne sile so te pogoje morale sprejeti. Še predno je pa ta pogodba bila sklenjena, so že prišli Angleži in kupili od Rumunov 100 tisoč vagonov pšenice in še ogromne množine koruze. V smislu rumunsko-angleške pogodbe je imela rumunska vlada nalogo, da nakupuje samo žito od producentov in te stavi na razpolago rumunski prevzemni komisiji. Ta je imela pšenico pregledovati po kakovosti in odobreno žito se je stavilo Angležem na razpolaganje. Angleži pšenice niso rabili in je niso mogli niti odpraviti iz Rumunije, nakupili so jo samo, da je ne bi mogli kupiti Avstriji ali Nemci. Na ta način so hoteli izstradati sovražnika. — Bregar se je vtihotapil do originalne korespondence med rumunsko in avstrijsko vlado. V tej korespondenci so bila tudi poročila avstrijskih nakupovalcev v Bukarešti. Iz te korespondence je bilo videti, da vodilo avstrijski zastopniki pogajanja z odločujočimi faktorji rumunskega poljedelskega ministertva v tem smislu, da bi rumunski poljedelski minister Constantinescu žito, zlasti pšenico nakupljeno od Angležev, diskvalificiral, češ, da ni spo-

sobno za angleška skladišča. Bregarju se je tudi posrečilo dobiti šifrirano brzojavko avstrijskega zastopnika v Bukarešti, ki je poročala, da je svoto, ki jo je dobil za podkupovanje, že izčrpal. In prosil, naj se mu takoj nakaže vsaj še en milijon kron v zlatu, ker upa, da bo s to svoto podkupil merodajne faktorje v rumunskem poljedelskem ministertvu, tako da bo komisija zavrnila pšenico Angležev kot nekvificirano in da se bo potem vsa ta pšenica prodala Avstriji. Avstrijski zastopnik je toplo priporočal, naj se mu ta milijon kron v zlatu takoj pošlje, ker drugače ni upanja, da bi se moglo sploh kaj pšenice kupiti za Avstrijo.

Bregarju je bil položaj lasen: Ako Avstrija ne dobi žita iz Rumunije, od aprila 1916. naprej ne bo mogla preživljati niti civilnega prebivalstva niti armade. S tem seveda še ne bi prišlo do kapitulacije, vendar bi nedostatek hrane bil tolikšen, da bi se ofenzivna moč avstrijske in nemške armade občno zmanjšala. Angleži pa bi seveda mogli onemogočiti, ali vsaj zmanjšati resnični dotok rumunskega žita centralnim silam. Priateljskim državam seveda ni bilo mogoče poslati te podatke pismenim putem, ker takrat poznejša

vnaprej. Njegova starost, duh in znanost so mu v celni okolici dajale nekake poteze objektivnosti.

Govoril je poredkoma. Besedo je prepuščal svojim tovarišem - ministrom. Ti so vedno začeli z razpravo predlogov, ki so se tikali Francije. Tako jih je poslušal z zaprtimi očmi. Glavo s pergamentnim licem je spuščal nazaj na naslonjalo, a roke, obložene v sive rokavice, se mu počivale sklenjene v naročju. Časih je izrekel kratko opazko, odločno in cinično izjavo, ki je obveljala. To se je zgodilo navadno v angleščini.

Cilj njegove taktike je bil kolikor mogoče gospodarsko oslabil Nemčijo in jo prikrajšati za ves napredek iz leta 1870.

Clemenceaujeva politika je bila politika starega moža, katerega vtisi in živa fantazija so se bavili s prošlostjo. Problemov ni gledal s stališča človečanstva in evropske kulture, temveč s stališča sovražnega razmerja med Francijo in Nemčijo.

Kakor je videti, se ta opis povsem strinja z uspehi, ki jih je pariška konferenca „dosegla“.

Beda na Madžarskem.

Poročali smo že, da stane kg kruha pod vladno belih teroristov v Szegedinu 30 K. Ali beda ne vlada le v Szegedinu. V Budimpešti in po drugih mestih je morala madžarska vlada skrbeti krušno kvoto, ki je znašala na dan za osebo 100 gramov. Zda ji mogoče dobiti ni tega. Ljudje čakajo pred pekarnami celo noč, da bi jim bilo mogoče dobiti kruha. In časih traja tako čakanje celo noč in naslednji dan do večera; zakaj mnogokrat se zgodi, da začne pekarni z razdeljevanjem kruha šele v poznih večernih urah.

Karte za mast so v Budimpešti odpravljene. Ali krivično bi bilo misliti, da zato, ker je mast na prebivalce. Nasprotno! Peštanski prehranjevalni urad je prišel v take stiske, da mu je nemogoče nabavljati mast, zato so karte odpravili. V današnjih razmerah živi, kakor računajo, najmanj polovica prebivalstva Budimpešte brez masti in kruha. Kam vodi življenje brez kruha, masti in sladkorja pa ve že vsakdo.

Popisana beda vlada seveda samo v proletariatu. Buržuazija se ima dobro, da malokdaj takol izprehod po Budimpešti te o tem lahko prepriča. Delikatesne trgovine so polne najfinjših stvari, prekajevalnice polne svinjine, šunke, slanice, sir, mesa in masla nakupi lahko v neomejenih množinah. Le denar moraš imeti. »Az Est« popisuje v eni izmed svojih izdaj to življenje za bogataše: povsod so napredni piščanci, gosli in race, divjačina in ribe, grozdje in med, orehi in lešniki. Za bogataše je Madžarska še vedno pravi Eldorado. Ali ljudstvo nima denarja in strada.

Brezposelnost v Budimpešti je strašna. Od 1.100.000 prebivalcev je 160.000 brezposelnih. Medtem ko znaša brezposelnost na Dunaju le 3 odstotke, znaša v Budimpešti 15 odstotkov. Brezposelnost podpora se na Madžarskem ne izplačuje. In to povzroča zopet nebroj kriminalnih slučajev, ki so po mestih, posebno v Budimpešti na dnevnem redu.

»Pesti Hirlap« je pred kratkim poročal, da je bilo nekoga dne štiri sto vlomov in tatvin. In statistika peštanske policije izkazuje, da je

tajna korespondenčna zveza med nami in emigracijo še ni bila ustvarjena.

Bregar je bil takrat še sam na Dunaju. Za potovanje v Švico na Dunaju ne bi mogel dobiti dovoljenja, ker je bil na dunajskem policijskem ravnanstvu označen kot subverziven in politično nezanesljiv element, ki je bil l. 1914. tudi v preiskovalnem zaporu, osumljen veleizdaje. Vključ tej posebni teškoči je pa na vsak način hotel spraviti poročila o obupnem aprovizacijskem stanju srednjeevropskih velesil k Antanti. Poskušal je pri mnogih mlajših narodno čutečih ljudeh, da bi ktereke pridobil za ta nevarni posel. Končno je našel na gospoda Goričana, mladega fanta visokih idej, ki je bil pripravljen podati se na negotovo pot. Ker sam ni imel denarja, mu ga je moral preskrbeti Bregar. Dogovorila sta se, da gre Goričan v Švico, tam poišče Bogumila Vošnjaka in druge člane Jugoslovanskega Odbora in jim da obširno poročilo o aprovizacijskem stanju Avstrije, o rumunski pogodbi in podkupljenih. Goričanu je bilo treba preskrbeti tudi potni list. Skoraj vsak potnik v Švico se je posluževal izgovora, da je bolan in da išče lečenja. To pret-

bilo od 1. do 10. januarja t. l. izvršeno 1200 zločinov.

Verižništvo cvete. Veriži pa se ne le z živili, temveč z vsemi mogočimi stvarmi: z zastavljenimi predmeti, z urami, z obleko, s pohištvo, izkratka z vsem, kar kdo ima. Sejmov na Teleskyjevem trgu ni več, poljski in gališki židje so se odselili, zato vidiš tam dnevno na tisoče delavcev, žen in otrok, ki ubijajo čas, iščejo službe in prežijo na skorjico kruha.

Splitski dogodki.

Prošli teden so se vršile — kakor povsod po državi manifestacije za svobodo našega po Italijanih podarjenega naroda tudi v Splitu. Ob tej priliki se je vršil obhod po mestu. Dospeli na obrežje, so se manifestanti vsuli na parobrod »Bosna«, ki je bil vsidran v luki pod italijansko zastavo. Zastava je bila takoj sneta in odnešana. Obenem so razburjeni meščani vdrli v prostore splitskega italijanskega društva »Societa operaia«, odkoder so odnesli slike italijanskega kralja in kraljice.

Takoj sledečega jutra je italijanski zapovednik ukazal trgovskim parobrodom pod italijansko zastavo, da morajo ustaviti izkrcavanje blaga v luki. Parobrod »Bosna« se je oddaljil od obale in vsidral sredi luke. Ladja »Oalicija«, ki je vkrcavala cement je dobila nalog da mora odpluti. Istega dne zvečer je italijanska ladja »Puglia« ustavila brod »San Giorgio«, ki je prihajal iz Boke Kotorske s potniki na krovu. Potniki so se morali izkrcavati v čolne, nakar se je ladja vsidrala poleg »Bosne«, oddaljena od brega.

Italijani so o teh dogodkih dvignili velik krik v javnosti in časopisu. Zahtevali so, da se brez odloga izvedejo represalije proti splitskemu prebivalstvu. Da bi se pa ta zadeva baš v času, ko se rešuje ladjarsko vprašanje, nekoliko omilila, je sklenila naša vlada odposlati na »Bosno« dva svoja tajnika, gg. Mišetića in Barbiera. Ob njuni prisotnosti je bila italijanska zastava na »Bosni« zopet dvignjena. S tem bi bil incident poravnat. Toda Italijani, ki še nikoli niso stvarno reševali vprašanih naših in njihovih interesov, se s tem niso zadovoljili. Da pokaže svolo veliko mržnjo do nas, je italijanski zapovednik prepovedal vsem ladjam, ki so od Italijanov rekvirirane, pristajati v splitski luki. Odredbo je motiviral z izgovorom, da nima garancij, da ne bo italijanska zastava ponovno napadena. In ker le devet desetih parobrodov, ki vrše prometno službo ob naši obali, v italijanskih rokah, je sedaj ustavljeno vsako prometno kretanje v ogroženo škodo potnikov, prehrane in trgovine. Pa še pravijo, da niso Italijani v svojem postopanju z drugimi humani!

Vprašanje židovske države.

Židovsko vprašanje, je še vedno vprašanje, o katerem se skoro nikdar ne razpravlja resno in o katerem se v pošteni družbi ne govori rado. Komično je vprašanje židovske naravnosti, ker danes večina židov niti ne zna govoriti svojega lastnega jezika. Navzlic temu pa so ravno židje najbolj šovenistični nacionalisti.

vezo je porabil tudi Goričan. Bregar mu je našel zdravnika, ki je konstatiral da je Goričanova življenje v opasnosti in da ga more rešiti samo švicarski zrak. Vendar avstrilska pošta je bila političen pritisk. Ker pa je bil licila ni verjela spričevalu. Potreben Bregar slabo zapisan, in bi njegova direktna intervencija prinesla le škodo, ki so intervenirale — v dobri veri, da gre res le za dobro delo bolnika — pri dunajskem policijskem ravnanstvu. Bregarjev dober znanec g. Drejec, visok političen uradnik, ki ni izdaleka slutil, da že služi bodoči Jugoslaviji, je prišel s to svojo intervencijo že meseca februarja 1916. Aprila je Goričan dobil dovoljenje Goričan in Bregar sta se še enkrat sestala v kavarni »Centrale«, odnatočiči »bolnik« je dobil še posredne instrukcije in vzel slovo.

Potovanje Goričana do meje je bilo kratko, v Feldkirchnu ga je pa c. k. mejna policija zadrževala 14 dni, ga preiskovala natanko in opetovano slačila do nazaj, ter ga opozvala. Goričan je celih 14 dni živel v silni živčni nareost in strahu, — saj je tvegal življenje svoje in Bregarjevo, — in premišljal, kaj bo, če pridele na sled nevarnemu in silno

Ta nacionalizem je ustvaril idejo o vspostavljenju židovske države v Palestini. Eden najbolj fanatičnih borcev za to idejo je znan zionist dr. Ruppin. Po njegovem naziranju naj bi segale meje židovske države severno do Hermona, a južno do Egipta, vzhodna meja se ni določena. V prvih dneh angleške okupacije Palestine je prišlo med židovskim prebivalstvom in angleškimi oblastmi do nesporazumljenj ker poslednje niso poznale zionističnega pokreta. Pozneje, ko je angleški zunanji minister Balfour opozoril okupacijsko angleško oblast, naj respektira židovski pokret, se je to spremenilo. Danes stoji angleška vlada baje simpatično napram kreiranju židovske države. Celu Arabci, veliki protivniki zionističnega gibanja, so v zadnjem času popustili.

Kulturno življenje židov v Palestini napreduje. Židovske šole obiskuje krog 13.000 učencev. Hebrejski jezik je poleg angleškega in arabskega priznan kot službeni jezik. Obravnava se že tudi vprašanje gradnje železnice od Jaffe do Petah-Tikvaha. Pri tem vprašanju bo igral veliko vlogo ameriški in angleški židovski kapital, ker je zaenkrat veliko nacionalno posojilo neizvedljivo.

Najvišja angleška oblast v Palestini stoji na stališču, da se v Palestino že lahko naseljujejo židovski izseljeniki. Toda naseljevanje jim je zelo oteženo vsled visokih voznišnih cen in draginje, ki vlada v deželi, ter mnogo tudi vsled valutnih neprilic v srednji in vzhodni Evropi.

Po izjavah dr. Ruppina pa židovska država ni zamišljena kot samostojna država, temveč odvisna od Anglije. Na čelu bi ji bil angleški guverner, kateremu bi bil dodeljen kot svetovalec kakšen žid, pozneje bi se uvedla tudi samouprava občin.

Svet bi bil lahko vesel, če bi se na ta način iznebil večina upravičeno osovražnega židovskega življa — čeprav bi poslednji odnesel seboj mnogo bogastva. Žalibog pa večina židov ni palestinizacijstov, kar je zelo razumljivo, ker bi se v ubogi Palestini nehale kupičenje bogastva, brez katerega žid ne more živeti. Ruski židje so celo zelo protivni židovski državni ideji. Veliko vprašanje je torej, če se bo ta ideja sedaj tudi uresničila.

ČEHOSLOVAŠKI LEGIONARI NA POVRATKU.

Usoda jugoslovanskih ujetnikov v Sibiriji.

Zadnji transport najstarejšega čehoslovanskega legionarskega polka v Rusiji, polka mistra Jana Husa je včeraj popoldne v dveh velikih vlakih, broječih okoli 45 vozov z Ljubljano in orodjem vozil mimo Ljubljane v svojo domovino — Čehoslovansko republiko. Bratje legionarji hrepene po svojih domačih krovih in na obrazih vsakega čitamo ono težko, neutrušeno hrepenenje po svojih in otačinini ... Legionarje. 1492 mož in 50 častnikov, so na gl. kolodvoru pozdravili zastopniki volaških in civilnih oblasti, za komando mesta in divizijsko oblast polkovnik Polak. Volaška godba je svirala slovanske himne in častna stotnja jim je priredila volaški pozdrav. Transport je dospel iz Vladivostoka, od koder je odplul pričetkom decembra lanskega leta.

važnemu poročilu, ki ga nosi seboj, postavijo pred vojno sodišče in potem ... Duševnih muk, ki jih ima človek pri takšni priliki, ni mogoče opisati. Spomin narje je kakor temen oblak, kakor spomin na teško bolezen. Kaj se pravi. 14 dni čakati na meji v takšnem položaju, — to ve je, kdor je skušil. In oni drugi, ki je čakal na Dunaju v silni negotovosti, ali je namera dosežena, ali pa vse izgubljeno, — vsak dan, vsak hip bi se mogla otvoriti vrata in biriči bi prišli ... Za človeka pa, ki volni ne za dobiček, ampak za svojo domovino, so spomini na one grozne ure — trenutki zadoščena.

Goričan je končno srečno prišel v Švico in tam oddal svoje poročilo v prave roke. Kmalu na to so Angličji vzeli v Rumuniji stvari ostreje v roke. Vendar je med tem časom prišlo že deloma iz Rumunije in zasedene Srbije, deloma iz zasedene Rusije in Poljske toliko prehrane, da so te množine podaljšale prehranbeno mizerijo in zadržale takojšnjo katastrofo.

(Dalje sledi.)

Ker so se ravno v zadnjem času začele širiti alarmantne vesti o usodi naših, jugoslovanskih legionarjev v Sibiriji, in osobito vest, da so boljševiške armije zajele 10.000 jugoslovanskih legionarjev, je naš sotrudnik skušal dobiti podrobnejše informacije o usodi Jugoslovancov. Priliko je imel govoriti z urednikom »Čehoslovanskega Denika«, katerega so izdajali Čehoslovaki v Sibiriji, legionarskim kapetanom g. Vojo Holecckom.

Urednik Voja Holecček je pred vsem izjavil, da je povsem izključeno resničnost vesti o zajetu jugoslovanskih legionarjev. Jugoslovanski legionarji so se vedno borili pod strateškim vodstvom čehoslovanskih legij, jugoslovanski legionarji so bili do decembra in dalje v taktičnem spoju s III. čehoslovansko divizijo oz. z 10. čehoslovanskim polkom. Ker sta ta divizija in ta polk povsem ohranjena in ni nikdo utrpel izgub, je tudi izključeno, da bi bili jugoslovanski legionarji na tak način nastradali. Sicer pa število vseh v Sibiriji se nahajajočih jugoslovanskih ujetnikov ne presega števila 10.000.

Urednik Holecček je dalje podal obširne informacije o vladni admiralu Kolčaku. Vesti o njegovem porazu so

resnične, tudi vest o njegovem zajetu je verjetna. Kolčak je v zadnjem času pred porazom zasledoval smeri skrajno reakcionarne politike, paktiral je z največjimi reakcionarci in je skušal uveljaviti popolno diktaturo. Čehoslovaki in druge ruske revolucionarne struje so mu bili nasprotni, vsled česar je tudi v posebnih notih nastopil pri antanti proti vmešavanju Čehoslovakov v notranje zadeve rusko-sibirske vlade.

Jugoslovanski legionarji so se uredniku Holecčku zelo tožili, da so popolnoma odrezani od svoje domovine, da nimajo absolutno nikake pošne zveze s svojci in da ga naprošajo, da se naša vlada zavzame za redno poštno zvezo, odnosno uređi in organizira poštni promet na sličem način, kakor ga imajo Čehoslovaki, kateri edini še posredujejo, da zamo-rejo občevati z domovino. Seboj imajo tudi v arhivu zelo številno pošto jugoslovanskih legionarjev, katero bodo takoj razposlali, čim dospe v Prago. Sedaj mu je to z ozirom na čas in druge ovire nemogoče.

Čehoslovanski legionarji so na kolodvoru dobili menažo. Po daljšem odmoru sta oba transporta nadaljevala pot proti Mariboru.

Jugoslavija.

ŠE DALJNI PROTESTI PROTI LAŠKEMU IMPERIJALIZMU.

LDU Beograd, 4. Tekom včerajšnjega dne je vlada sprejemala iz vseh kraljev naše države proteste proti zavezniškemu ultimatu.

VELJKOVIČEV ZLI DUH GRE.

LDU Beograd, 4. Pomočnik ministra za finance, dr. Bajkič je izstopil iz državne službe in bo nastopil mesto vsučiliškega profesorja.

Blokada v Splitu odstranjena.

LDU Split, 3. Mestni poveljnik v Splitu je izdal glede pristajanja ladij naredbo, po kateri se dovoljuje vsem ladjam brez razlike pristajanje

podnevi in ponoči v odprtih lukah s pogojem, da imajo mednarodne svetilke.

Oprema za železniške delavnice.

LDU Beograd, 3. O priliki svojega potovanja po Avstriji in Nemčiji je minister ja šume in rude g. Kristan nabavil med drugim opremo za sedem železniških delavnic, ki bodo služile za popravo vagonov in lokomotiv. Nabavljena oprema bo pričela prihajati po 1. marcu t. l. V kolikor je blago naročeno v Nemčiji, se bo transportiralo preko Regensburga, v Avstriji naročena oprema se pa že naklada na Dunaju.

Razna poročila.

MIROVNI SVET PROTI HABS-BURŽANOM.

LDU Pariz, 4. Sklep poslanške konference proti vzpostavitvi habsburške dinastije je bil takoj izročen zastopnikom Avstrije, Madžarske, Poljske, Rumunske, Jugoslavije in Čehoslovake.

REVOLUCIONARCI ZASEDLI VLADIVOSTOK.

LDU Washington, 4. Reuterjev urad poroča: Vojni urad je dobil sporočilo, da so revolucionarji zasedli Vladivostok.

Promet v Avstriji.

LDU Dunaj, 4. Prihodnji teden se bo vršil osebni promet na avstrilskih železnica v enaki izmeri, kakor ta teden. Brzovlaki še ne bodo vozili.

Proti komunistom v Bolgariji.

LDU Beograd, 4. Iz Sofije javljajo, da je imel Stambulinski v sobranju govor proti prevratnim tendencam, pri kateri priliki je vzkliknil proti komunistom: »Ne bojim se vaših groženj! Ako hočete revolucijo, poskusite, toda vedite, da vas uničim, zakaj razen zveste vojske imam za seboj tudi nepokvarjen narod!«

Admiral Hortv — začasen vladar.

LDU Budimpešta, 3. Tukajšnji politični krogi se bavilo resno z mislijo, da bi se Horthy izvolil za za-

časnega guvernerja Madžarske, ki bi do odločitve o izvolitvi kralja imel vrhovno oblast v državi.

Kronprinz hoče zopet v Nemčijo.

LDU Berlin, 3. febr. Nemški prestolonaslednik je izrazil željo, da bi se povrnil v Nemčijo ter se nastanil v gradu Cecilienhof v Potsdamu.

Poskus brezžičnega brzojavljenja na Mars.

LDU London, 3. febr. Marconi je izjavil, da bodo aprila meseca z najmočnejšimi postajami sveta naredili polzkušne, stopiti v zvezo z Marsom. Planet bo ob tem času oddaljen od zemlje 30 milijonov kilometrov.

Nova nota za izročitev Viljema.

LDU Pariz, 3. febr. Agence Havas poroča: Konferenca poslanikov je sprejela besedilo note glede vojniš krivice. Potem je konferenca sprejela načrt note Nizozemski kot odgovor na njeno zadnje sporočilo glede izročitve bivšega nemškega cesarja. To noto bodo, preden jo odpošljejo nizozemski vladi, poslali ministrskemu predsedniokm aliranih držav v odobrenje. Prihodnja seja konference poslanikov bo v petek.

80.000 delavcev izprti.

LDU Stockholm, 2. Delavci v tvornicah za stroje bodo dne 2. februarja izprti, in sicer v 430 tvornicah, 80.000 delavcev ostane zaradi tega brez dela.

Gospodarstvo.

BORZA.

LDU Curih, 4. febr. Deviza Dunaj 1.40; Berlin 6.10; Praga 5.30; avstrilski kronski bankovci 2.

LDU Dunaj, 4. febr. Izplačila na Zagreb 237-247; na Prago 320-340; SHS-krone 210-230.

+ **Produkcija bakra v Boru** (Srbija). Baker, ki ga dobivajo iz srbskega rudnika v Boru, je namenjen za Francijo in Ameriko. V rudniku dela sedaj okoli 1500 ljudi. Za časa okupacije so ga izkoriščali Nemci. Zaenkrat je sklenjena pogodba s Francijo za 30 vagonov, ostalo dobi Amerika. V funkciji je sedaj samo ena točilnica, pripravljajo pa se še tri. Ko bo obrat popoln, se bo v vseh točilnicah proizvajalo dnevno 10 vagonov bakra v vrednosti 12 milijonov kron.

+ **Kredit za Poljsko in Avstrijo.** Pariški listi poročajo iz Washing-

tona, da je predsednik Wilson poslal državnemu podtajniku za finance pismo, v katerem ga pozivlje, naj v parlamentu vnovič zahteva kredit 150 milijonov za Poljsko in Avstrijo. Wilson opozarja na to, da bi dovolitev tega kredita ugodno vplivala na gospodarsko življenje Osrednje Evrope. Republikanski člani finančnega odseka pa so sklenili, da ne bodo podpirali zakonskega predloga za kredit Osrednji Evropi v znesku 150 milijonov dolarjev, in da bodo dovolili kvečjemu 50 milijonov dolarjev.

+ **Proračun mesta Subotica** znaša letos 10 milijonov kron dohodkov in 11 milijonov K izdatkov. Ima torej cel milijon kron deficita.

+ **Regulacija Save.** Ministrstva v Beogradu namerava podvzati regulacijo Save, da bo dobra plovba čimprej mogoča. Za regulacijo bi potrebovali visok kapital.

VLAD. LEVSTIK: Nadaljevanje.

Višnjeva repatica.

A to je bila zgolj podoba s stopnic; ko je zagledal grofa, se je potuhnil vase, zmrazil sredi salona in atavistično zavrtel klobuk v rokah. Pustolovec je stal bled in vzravnal pri mizi; nervozno je trkal s prstom ob ploščo, in njegove ustnice so se prelile v krčevitem smehljaju.

»Pozdravljeni, Smučiklas,« je izpregovoril čudno tiho. »Zgodnji ste.«
»Ne zamerite,« je zastokal voditelj naroda. »Gotovo vas preseneča moj obisk ob tej nenavadni uri...«
»Narobe. Sedite, pomenek se ntegne zavleči; saj mislimo govoriti resno in brez ovinkov, ne?«

»Se pravi, da.« Smučiklas je pokorno ohnil v naslonjač, zložil roke na trebuhu in bliznil v pustolovca z lokavim pogledom. »Gleda na važna deinstva in čisto posebne okolnosti moralnega in zasebnopravnega značaja... sem se čutil primoranega... kot človek in kot oče...«

»Pričakoval sem vas; iskral bi vas bil, da niste vi našli k meni.«
»Pričako-vali?« je ostrmel gost, z iskrico upanja v zenicah.

»Delj in težje, nego slutite!« Grof je strastno prestopil. »Nič ne pomišljajte, doktor na dan z besedo. Suho in stvarno, iz oči v oči.«

»Teda! smem upati,« je začel odvetnik previdno, »da ste pripravili razmotriva... uvaževati eno in drugo... vzlic vsemu, kar je bilo?« Oh, dajte, recite da! Res, Nina vas je hudo razžalila; toda sami veste najbolje, kako... impulzivne so ženske, če jim silil srce v glavo! Ali boste sodili ubogo dekle radi žalitev, prizadevanj vam ne iz sovraštva in tudi ne grdega mišljenja, marveč narobe, iz vse drugačnih, dobrih in lepih čuvstev — da, v tem trenutku le moja dolžnost go-

voriti o njih! — ki ste jih sami zanečili, grof, in jih sami zbegali s tako... dolgo in težko preizkušnjo?... Ne, tega ne storite!« si je odgovoril retorčno, kakor pred poroto. Vstal je bil in stopil k grofu, škropeč ga s silno svoje zgovornosti.

»Bodite prepričani,« mu je segel poslušalec v tok besedi, »da mi razburljivost vaše hčerke prav nič ne teži srca.«

»Nu, vidite!« se je zagnal Smučiklas, moleč mu roko. »Tak je odpuščeno, kaj? In smo spet stari prijatelji?«

Toda poznalo se je, da ni prišel zaradi odpuščanja; usta so se radovale, ako pa je vidno pričalo, da ne verjame grofu niti pičice več in mu hoče dodobra pretipati obisti. Sklicujoč se brez velike rahločnosti na mnogoštevilne dokaze svojega prijateljstva, je naznanil, da misli izpregovoriti resno besedo, katere mu grof »spričo tegalnega« ne more in ne sme več šteti v zlo. Srčno nagnjenje njegove hčere mu je bilo umevno, grofovo »očividno simpatijo« do nje si je štel le v ponos.

»Čemu ne bi šla zadeva po svoji naravni poti?« je zaključil z glasom prepričanja. »Denimo jo vendar že v red; poročita se, z eno besedo! Kaj treba dram in tragedij? Ljudje se zledejujejo tudi brez snočnje neumnosti in vlečelo mojo hčer po zobeh; očetu to ni vseeno. Kaj bi storili vi na mojem mestu? Smučiklas ni kdorsibodi, nego mož široke javnosti, in zato ne sme postati pajac; komur je kaj do njega in njegove hčere, tega ne bo dopustil. Ako ste res moj prijatelj, mi morate pritr-diti.«

»Vaša logika je nepobitna,« je priznal pustolovec.

»Nu, tak?« Bodimo prozaični. Njena dota se z vašimi sredstvi ne da primerjati, ali storil bom svojo

dolžnost, mimo tega, kar sem imel doslej zadoščenje storiti... In vi?« Odvetnik je postal nesramen. »Recimo, da se bojite ovir s strani... sorodstva; zato ste mož, da uveljavljate svojo voljo. Lahko jim tudi poveste, da zavzemamo mi, se pravi, jaz in moja rodina, če ne po imenu, pa vsaj po dejstvih aristokratsko stališče; voditelj naroda je nekronan knez... Ali morete reči, da so imeli vaši Beupertniški kdaj na stotisoče tlačanov? Jaz jih imam! In končno, ako je moje meščansko ime spotika, so zdravila pač v dosegu vaših rok... Govoril sem: zdaj čakam vaše besede.« Prekrižal je roke ter obvisel na grofu s kalnim pogledom hazardstva, ki ve, da v prihodnjem trenutku najbrže ne bo milijonar, ampak berač.

Pustolovec je čakal nalašč celo brezkončno minuto: šele ko je videl, da igra sleherni odvetnikov živce od divje napetosti, se je zdajci stresel od tihega, neukrotnege smeha.

»Grof?« je zarjul naš voditelj; kakor bi strgal krinko z lice. »Dovtipov vam nisem prodajal — pred to mislilo vas svarim!«

»Oh, ne,« je izbrulnil grof z grenko ironijo »vaš načrt je vse prej nego dovtip!... Dovolite, da se oddahnem; preveč me je zgrabila resnoba, hahaha... O, Smučiklas, počemu je bilo treba izpovedi? Ko sem vas prvič pogledal, sem vas spoznal! Tak Buttertopf vam je bil premalo, vse višjeja si je želelo vaše srce: grof Kinnigsbruch naj bi vas dvignil na svojem hrbtu do plemstva, do zvezd, do nedoteklivosti! Kdo vas ne bi molil potem, kdo bi vam še odrekal pokorščino? Kde teh tepcev in hlapcev bi vas drznili meriti z vatlom vsakdanjega poštenja? Vse kar spravi navadno človeško paro v luknjo, bi lahko počeli brez skrbi, ne glede na zetove milijone, ki bi smrljali pod vašim upra-

vitelstvom v vaš lastni žep!«

Med neprestanim grohotom so rezale pustolovčeve besede kakor biči: odvetnik je zasutlil, da je resničnost hujša od njegovih pričakovanj.

»Zasmehujete me?« je zavpil, skočivši s sedeža. »O, potem nisem končal! Se enkrat, kratko in jasno: ali sprejmete roko moje hčere?«

»Odklanjam jo,« je rekel grof, gledaje mu zaničljivo v izbuljene oči.

(Dalle prih.)

Drobiž.

• Najstarejše zdravniško delo. Davno je že, menda več nego 30 let, ko so javili časopisi, da je profesor in pisatelj Ebers našel pri nekem Arabcu pisanje, s katerim se je konštiral, da je najstarejše zdravniško delo. To znamenito pisanje je napisano na 20 m dolgem pergamentu s hieroglifi in vsebuje mnogo receptov za razne bolezni, za mazanje las in kože. Reklo se je takrat tudi, da je pisanje staro 3452 let. Potemtakem je moralo biti napisano ko je bil Mojzes star 21 let. Srečen, kdor verjame.

• Lichtenstein, najmanjša država v Evropi, bo postala igralnica — drugi Monte Carlo. Poročilo pravi, da bodo postavili kasino za to v Vaduz in ga tako transformirali v središče, kjer se bo denar hitro zapravil. Švicarska vlada se temu zopertstavlja, ker se boji, da bi slabo uplivalo na ljudsko moralno v Švici.

• Zakaj se je smejal. Neki stavec je ležal na smrtni postelji. Vsi okoli njega plakajo, samo on smeje. »Zakaj se smejete?« ga vpraša duhovnik, ki ga je izpovedoval. »Kaj se ne bojite smrti?« »Zakaj bi se ne smejal,« odgovori stavec. »Moj oče je umrl, ko je bil 22 let star, a jaz sem

sedaj 80 let, pa se mi zdi smešno, da bom gori v nebesih jaz stavec takega mladega človeka moral klicati za očeta.

• Kako je nastal ples »polka«? Ta ples izvira od leta 1830. Od takrat je polagoma osvojil cel svet. Zgodovina tega plesa je sledeča: Neka služkinja se je dolgočasila sama doma in se od dolgega časa začela peti in plesati. Njen gospodar jo je zasledil pri tej zabavi in je pozval naj zapleše pred njim svoj ples. Gospodar je bil velik prijatelj godbe in plesa, pa si je zabeležil glasbe in korak. Ta ples se je prvič plesal v Pragi, kjer je dobil ime »polka« radi svojega pol koraka. Polka pomeni v češkem jeziku polovica.

• Deklaracija moskovskih stavcev proti meščanski vojski. Kakor je posneti po boljševiški »Pravdi«, je sindikat moskovskih stavcev objavil deklaracijo, koje geslo se glasi: »Proč z meščansko vojsko! Zahtevamo ustavodajno skupščino!«

• Kdaj je Bismark užival zdravila. Lord Odo Russel, angleški poslanik v Berlinu, in knez Bismark sta bila najboljša prijatelja. Ko je nekoga dne lord Russel obiskal Bismarka, se je ta pritoževal, da mu obiski včasih vzamejo jako mnogo časa, ter pripomnil: Dogovoril sem se s svojo ženo sledeče: »Če vidi, da me kak obiskovalec predolgo nadleguje, naj vstopi kar hipoma s steklenico v roki v sobo ter reče: Toda, Oto, zdaj je čas, da že enkrat vzameš svoje zdravilo.« Komaj je Bismark to rekel, je vstopila knezinja s steklenico v roki v sobo ter ponovila omenjene besede. Knez Bismark in lord Russel sta se lela tako smejati, da je bila knezinja vsa izven sebe. Toda tudi ona se je smejala, ko sta ji vso zadevo potislila.

Izdajatelj in odz. urednik A. Pesek. Tisk »Učit. tiskarne« v Ljubljani.

Mali oglasi.**Proda se:**

Proda se travnik ca. 3500 m² poroben za stavbene parcele. Istotam se proda več tisoč kom. ztare zidne opeke. Naslov v upravnistvu. 178

Naprodaj je kompletni žitni Spitz in Schell stroj. Polze se iz prijaznosti pri J. Kluna trgovcu v Kotmarovci - Koroško. 175

Takoj prodam 1 izvrsten avtomat Rigoletto s pap. rokami, 1 avtomat Hansa, (za igranje z denarjem), pripravna za gostilno, 1 Jonas stroj za pranje 3 velike starinske svetilnice (s 6 in 8 svetilkami) kompletni, večjo množino hotelske kristole srebrne za serviranje, krožnike, tase, hladilnike za kampažne, eno novo obliko požarne brambe itd. L. Rebolj, Kranj. 176

Jazbečar (pisca) plemenite pasme se proda. Naslov v upravi. 183

Službe:

Iščem poštenega mladenca s hrano in stanovanjem ali brez, nastop takoj. Naslov pove upravnistvo. 169

Rudniško vodstvo, Rajhenburg sprejme moljatra za izdelovanje opeke v strojnem obratu. Prednost imajo reflektanti s prakso v tej stroki. Prosilec naj naslovo svoje ponudbe neposredno na zgorajšnje rudniško vodstvo.

Razno:

Večje gostilno, restavracija, hotel ali kavarno vzame takoj v najem ali kupi Miro Ritonja pos. s. Poljane. 178

100.000 do 200.000 K posojila išče soliden obrtnik za povečanje obrti. Obrestuje se po 10%. Cenjene ponudbe prosim pod št. 179 na upravo lista.

Slike za legitimacije v 1 uri dohite lahko v novo urejenem fotografem ateljeju Hugon Hibser, Ljubljana, Valvazorjev trg 7 (nasproti Križanske cerkve). Izdeljuje se vsa v to stroko spadajoča dela do najkrajše izviratve. Slike se v toplo zakurjenem ateljeju. Zmerne cene.

Poravnajte zaostalo naročnino takoj, da se vam pošiljanje lista ne ustavi.

Bukove

In druge blode, trame in deske kupi švicarska tvrdka. Ponudbe s ceno na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5. 143

Tvorna čevlarska zadruga v Ptuj sprejme večje število dobro izurjenih čevlarskih pomočnikov

takoj v delo. Plača po dogovoru. Dopolni se pošiljalo na zgornjo zadrugo.

POZOR!!**Pomaranče limone**

ima vedno v zalogi Marlija Stele, Pogačarjev trg.

Stare, obrabljene, tudi razbite

gramofonske plošče

kupuje ali zamenja do konca svečana.

Edina zaloga gramofonov in gramofon plošč za Slovenijo

A. Rasberger,

Ljubljana, Sodna ul. 5.

Popravlja gramofonov in avtomatov izvrše se strokovno in ceno v lastni mehanični delavnici oziroma pri velikih avtomatih na licu mesta. 82

Sladna kava

znamka

„Vardar“
v zavitkih po 1/2 in 1/4 kg.

Tovarna:

JOVO GIGOVIC, Nova Gradiska.

Zaloga za Slovenijo:

Podružnica JOVO GIGOVIC, Maribor, 80 Glavni trg št. 21.

Cigaretni papir

sledeče vrste:

Golub, Abadie, Club in Samum

priporočila na debelo

„Dranus-Papirica“, Ljubljana, Mestni trg 11.

Oblastveno koncesijon. Informačni zavod

Drago Beseljak

v Ljubljani, Cankarjevo nabrežje 5, dobavlja vse kreditne in privatne informacije v tu- in inozemstvu. V abonementu ter posamezno cene zmerno. 82

Dr. ALOJZIJ SLECHTA

je otvoril po mnogoletnem zdravniškem delovanju v tu- in inozemskih bolnicah zdravniško prakso in ordinira za

kirurškične in splošne bolezni.

Ljubljana, Dvorni trg 1. nasproti Narodne kavarne

od 10-12 in 3-4. 126

KNJIGOVODJO

sprejme takoj večje podjetje v Ljubljani. Pismene

ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja pod

„Knjigovodja“ na poštni predal 138 v Ljubljani.

URADNIKE

in

URADNICE**sprejme**

velika zavarovalnica. Pismene ponudbe s prepisi spričeval pod „Stalno št. 100“ na upravništvo. 142

Zahvala.

Za obile dokaze iskrenega sočutja ob boleznih in smrti našega nadvse ljubljene, nenadomestljivega, za svojo deco preskrbnega očeta, gospoda

Valentina Scagnettija

za darovane krasne vence in za obilno spremstvo na zadnji poti se najtopleje zahvalujemo.

Posebno zahvalo pa izrekamo gg. zdravstvenemu nadsvetniku dr. Šlajmerju, vseuč. prof. dr. Serkotu in dr. Zupanču, g. priorju oo. Lazaristov kakor tudi č. sestram usmiljenkam in za vse, kar so storile dobrega blagemu pokojniku, gg. pevcem društva „Slavec“ najtoplejšo zahvalo za lepi nagrobni.

Vsem skupaj in vsakemu posebej še enkrat: Srčna hvala!

V Ljubljani, 4. februarja 1920.

Zahvaljotci otroci: R. Či, Zdravko, Roman, Scagnetti.

Zvezna tiskarna

TISKOVINE VSEH VRST.

časopise, knjige, brošure, cenike, la ake, lepake, vabila, vsprede, račune, kuverte in pisemski papir s firmo, vizitke, naslovnice itd. natisne hitro lično in ceno

Zvezna tiskarna

v Ljubljani, Stari trg 19.

Naročila sprejema tudi upravništvo „Jugoslavije“ v Ljubljani, Marijin trg 8 ter njene podružnice v Mariboru, Glavni trg; v Celju, Kralja Petra cesta in v Ptuj, Prešernova cesta.

Zvezna tiskarna

Jadranska banka

Delniška glavica: K 80.000.000.—.

Rezerva nad K 10.000.000.—.

Podružnice: Beograd, Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Split, Sibenik, Trst, Zader, Zagreb.

Ekspozitura: Kranj.

Brzjavni naslov: Jadranska.

Sprejema: vloge na knjižice, vloge na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Rentni davek plača iz svojega.

Kupuje in prodaja: menice, devize, vrednostne papirje itd. Izdaja: čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago ležeče v javnih skladiščih; daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.